

Meland kommune

Meland kyrkjegard - utviding Hovudplan

Næringsmiddel

Føreord

Kyrkjevergen i Meland og Meland kommune skal gjennomføre utviding av Meland kyrkjegard etter godkjent reguleringsplan for området.

Detaljprosjektering for første delutviding skal skje i 2001.

Som grunnlag for heile utvidinga vart det i juli 2000 sett igang eit arbeid med å lage heilheitsplan eller hovudplan for området.

Kyrkjeverge Nina Brakststad og teknisk sjef Jens Bjordal har leia arbeidet.

Norconsult AS Vestnorsk Plangruppe ved landskapsarkitekt Kjell Ove Hjelmeland og ekspertise på geoteknikk v/Siv. ing Toril Wiik og vatn og avlaup ved Siv. ing. Christian Serck-Hanssen.har stått for planarbeidet.

Konsulenten legg med dette fram rapport for arbeidet med ei interessant og krevjande oppgåve, og takker for eit særst hyggeleg samarbeid så langt.

*Norconsult AS
Vestnorsk Plangruppe*

*Bergen 22.01.01
Kjell Ove Hjelmeland*

Innhold

Føreord	s. 2
Innholdsliste	s. 3
1. Kommunekart	s. 4
2. Om landskapet i området	s. 5
3. Plantilhøve	s. 7
4. Helning	s. 9
5. Kwartærgeologi, geoteknikk	s. 11
6. Framlegg til plan – omtale	s. 12
6.1 Føresetnader og oppgåver	s. 12
6.2 Planframlegget, hovudliner	s. 13
6.3 Omtale av funksjonelle tilhøve	s. 14
6.4 Om vegetasjon, inngjerding og materialbruk	s. 16
6.5 Plankart	s. 17
- Plan	s. 17
- Illustrasjonsplan	s. 18
- Teknisk plan	s. 19

1. Kommunekart

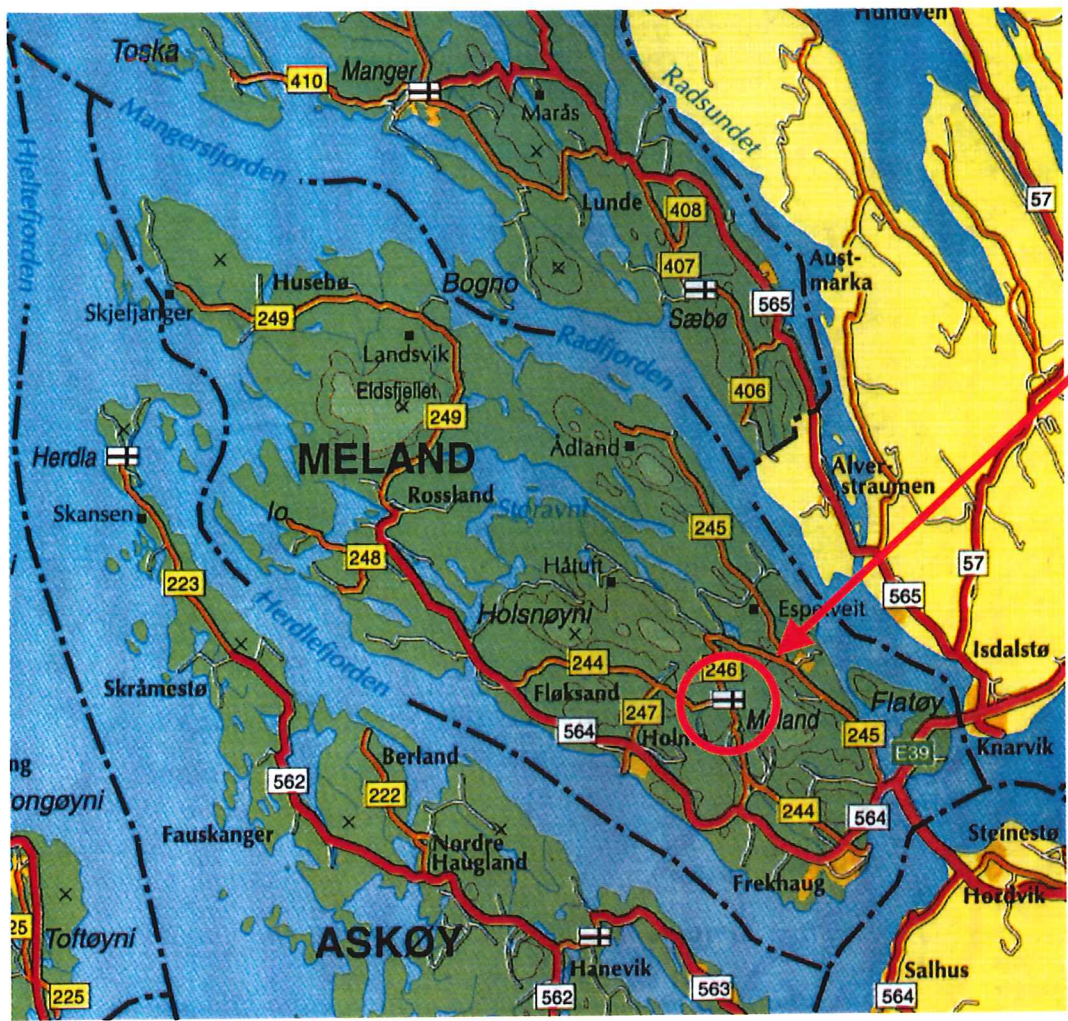

Fig. 1 Kommunekart

2. Om Landskapet i området
2.1 Overordna landskap

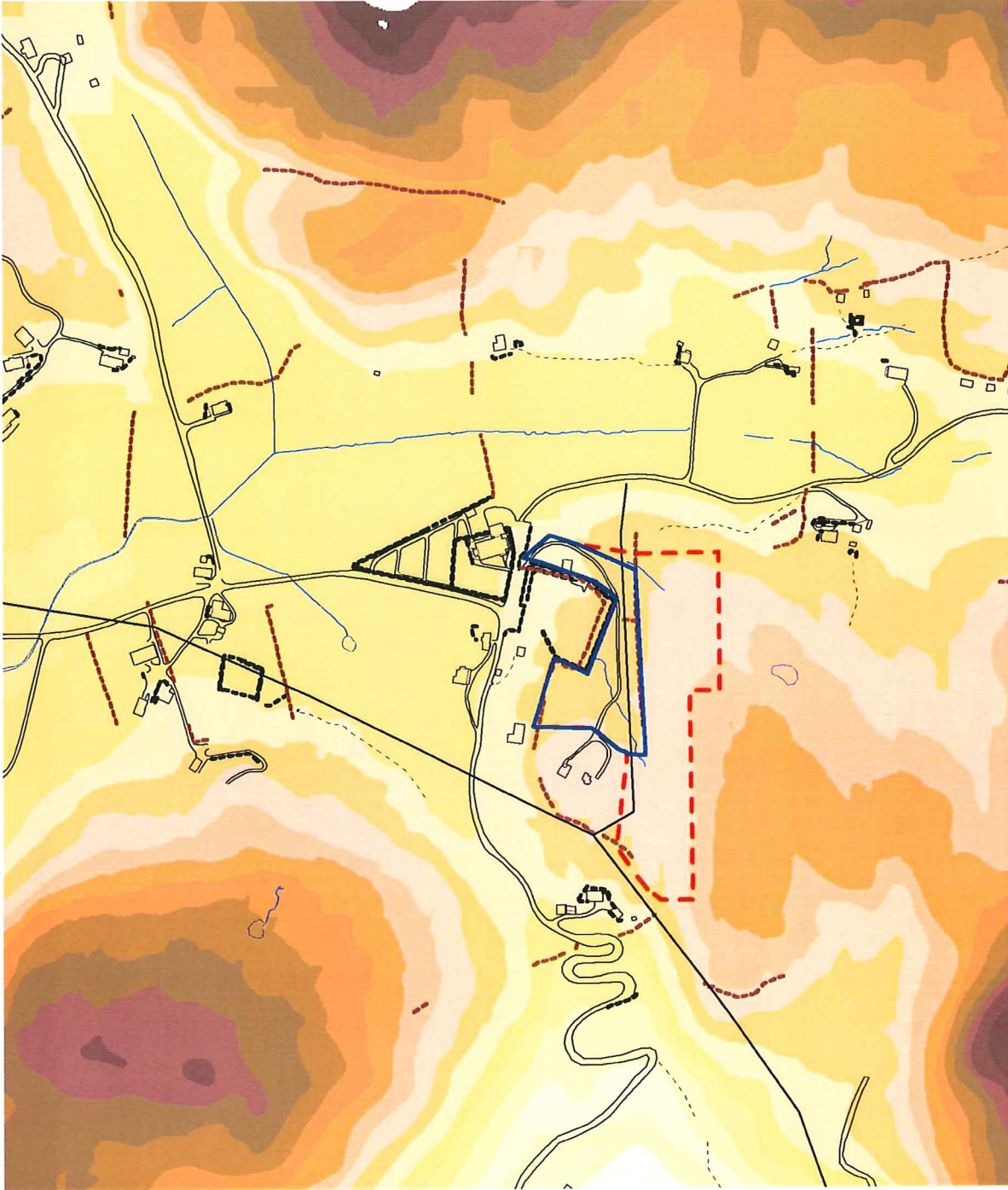

Fig. 2 Høgdelskart med planområdet

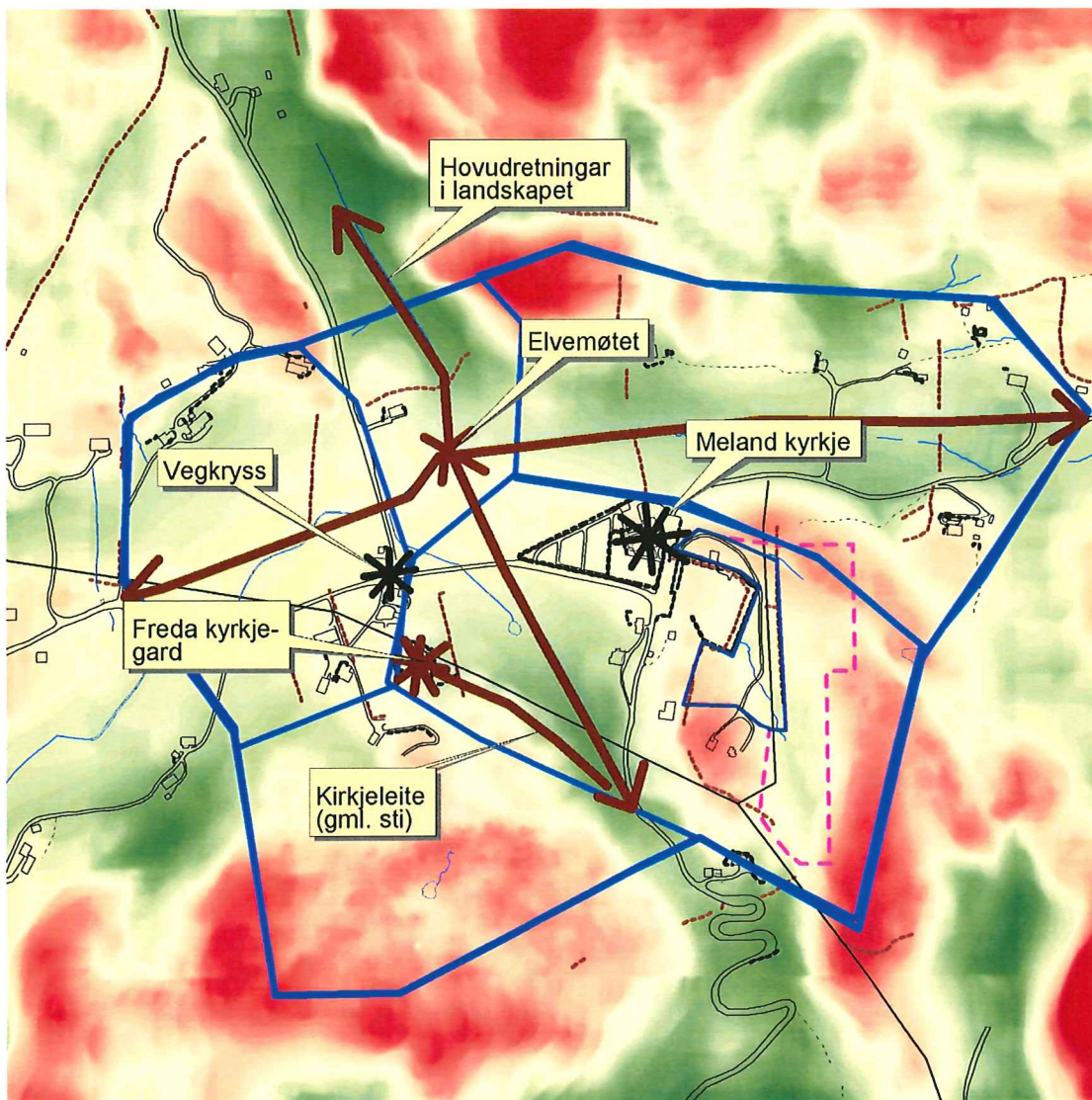

Fig. 3 Overordna landskapsanalyse

Meland kyrkje ligg i eit markert knutepunkt i Melandlandskapet, der dalføra nord-sør og aust-vest møtast.

Den gamle (freda) kyrkjegarden ligg med utsyn mot aust (oppstandelsen), medan kyrkja og den ny(ar)e kyrkjegarden heller mot vest.

Det store landskapsrommet "dalkrossen" er her underdelt i fire "dal-rom". Den nyare kyrkja og vegkrossen er gitt ein annan (svart) farge som nyare "knutepunkt" i landskapet.

2.2 Landskapet i reguleringsplanområdet

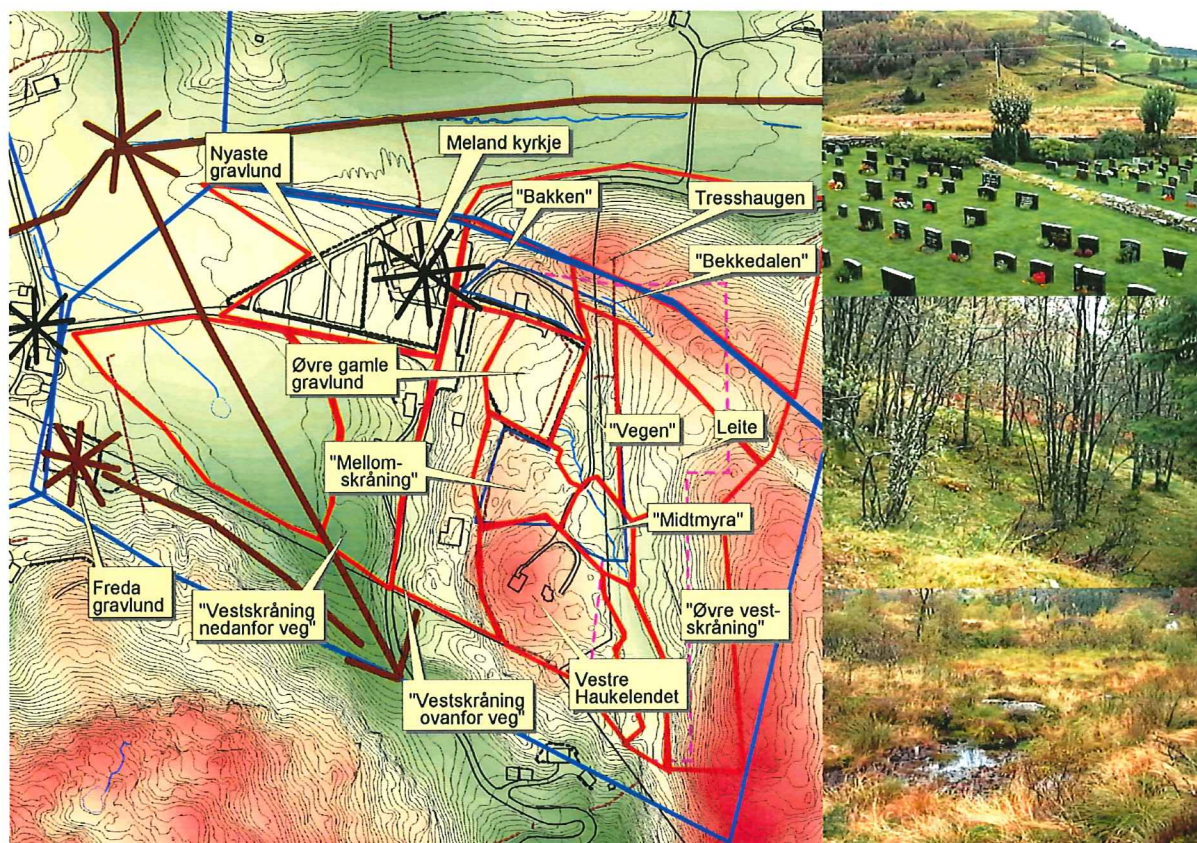

Fig. 4 Landskapet i og ikring kyrkjegarden (kartet sine raude liner er grenser for underdelinga)

Den vestvendte dalsida der dagens kyrkje og kyrkjegardsanlegg ligg er klårt delt i ein del nedanfor og vest for dagens atkomstveg frå Frekhaug og ein del ovafor/aust for denne vegen.

Nedanfor/vest ligg kyrkja og den næraste kyrkjegarden i utkanten av eit vel oppdyrka jordbrukslandskap, sjå biletet øverst til høgre. Rundt kyrkja er det omfattande kyrkjegardsmuring i naturstein og mange store tre.

Planområdet er delt inn i dei heilheitlege underområde som er markerte på fig. 3 over. Desse har ekte namn der dette er kjent, og konstruerte namn (i gåseteikn) der slike ikkje er kjent – for oss.

Over og austanfor omtalte veg ligg ein skog- og beitedominert skråning – med ein brei "avsats" – som stig frå "Øvre gamle gravlund" i nord mot Vestre Haukeleitet/"Midtmyra" i sør., sjå dei to nederste bileta til høgre på fig. 3.

Denne "avsatsen" er dominert av beitemark og myr, medan skråninga vidare mot aust (kalt "Øvre vestskråning") er skogkledd som resten av skråninga. "Vestskråning ovafor veg" er lauvskogsdominert, mens "øvre vestskråning" er delt mellom planta granskog og lauvskog mot sør.

3. Plantilhøve

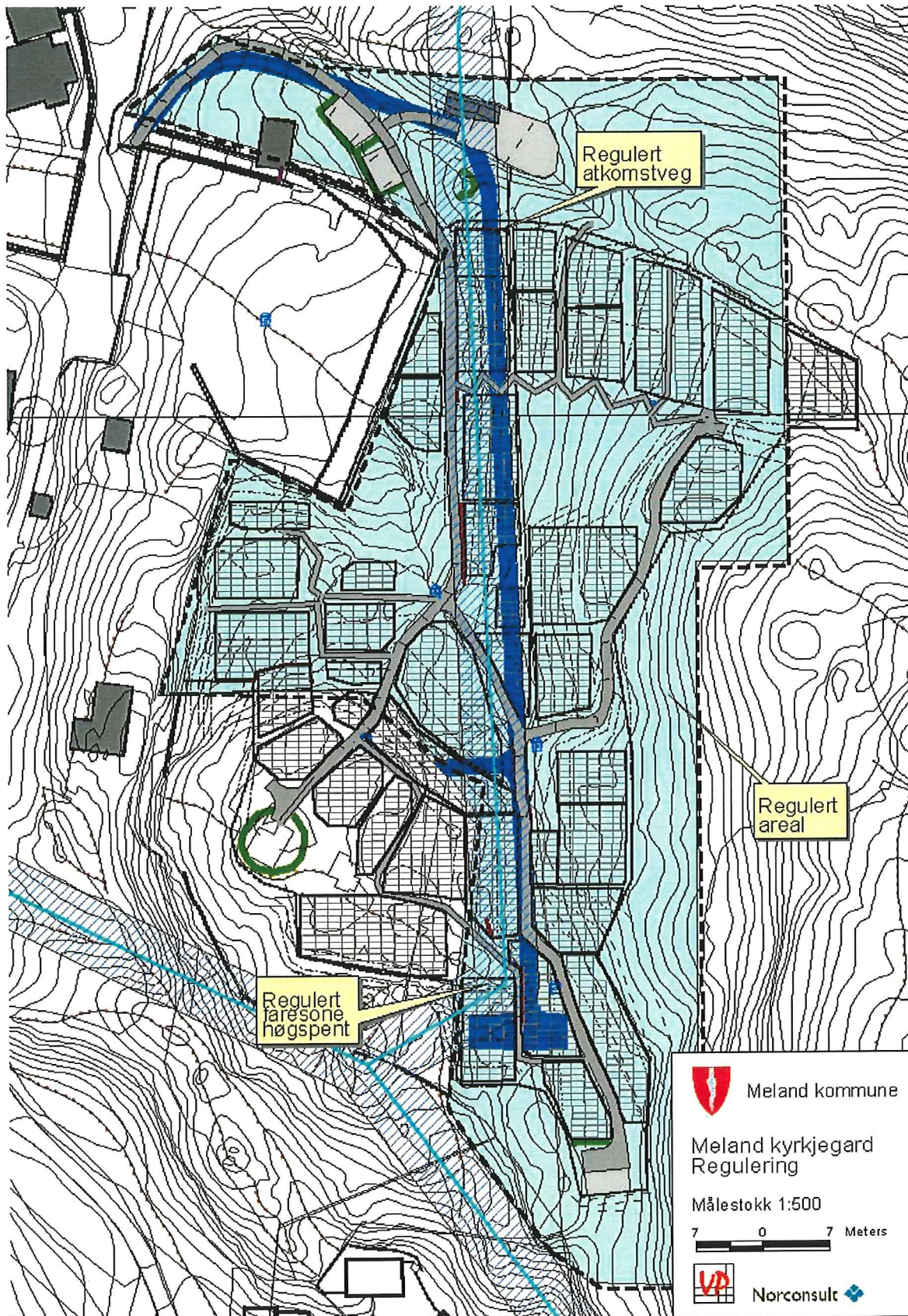

Fig 5 Reguleringstilhøve

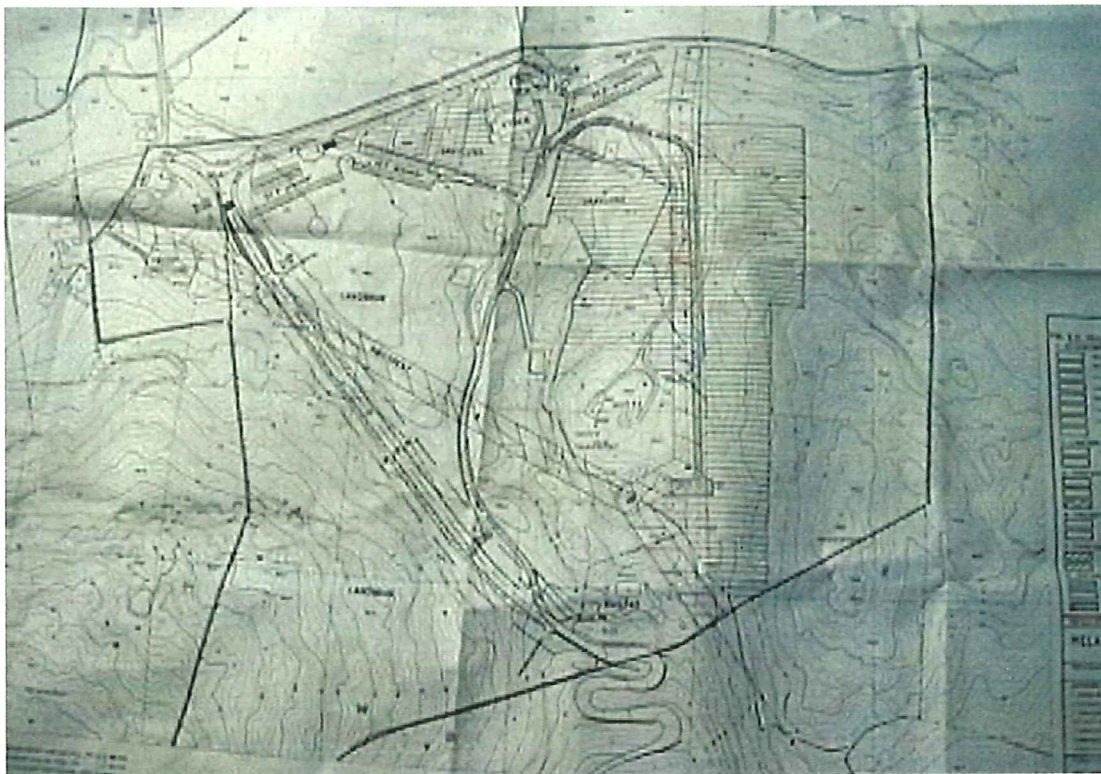

Fig.6 Reguleringsplan, avfotografert – i liten skala

Hovudtrekka i reguleringsplanen er vist på figur. 5, med framlegg til plan lagt opp på. Planen har ikkje illustrasjonsplan, og er heller skjematisk avgrensa kva gjeld nye kyrkjegardsareal.

Det som er markert med lyst blått er regulert kyrkjegardsareal, med unntak av området nord for forsamlingshuset/øvre noverande kyrkjegard. Regulert veg er vist med mørkt blått, og fareområde for høgspent er skråskravert.

Dersom heile planen skal gjennomførast, må det til reguleringsendring for å utvide reguleringsområdet i nordaust (Leite) og på Vestre Haukaleitet i søraust.

Vegen på kyrkjegarden er lagt litt om i høve til reguleringa, og følger i staden dagens veg. Høgspentlina over området skal gravast ned, slik at fareområdet fell bort.

4. Helning

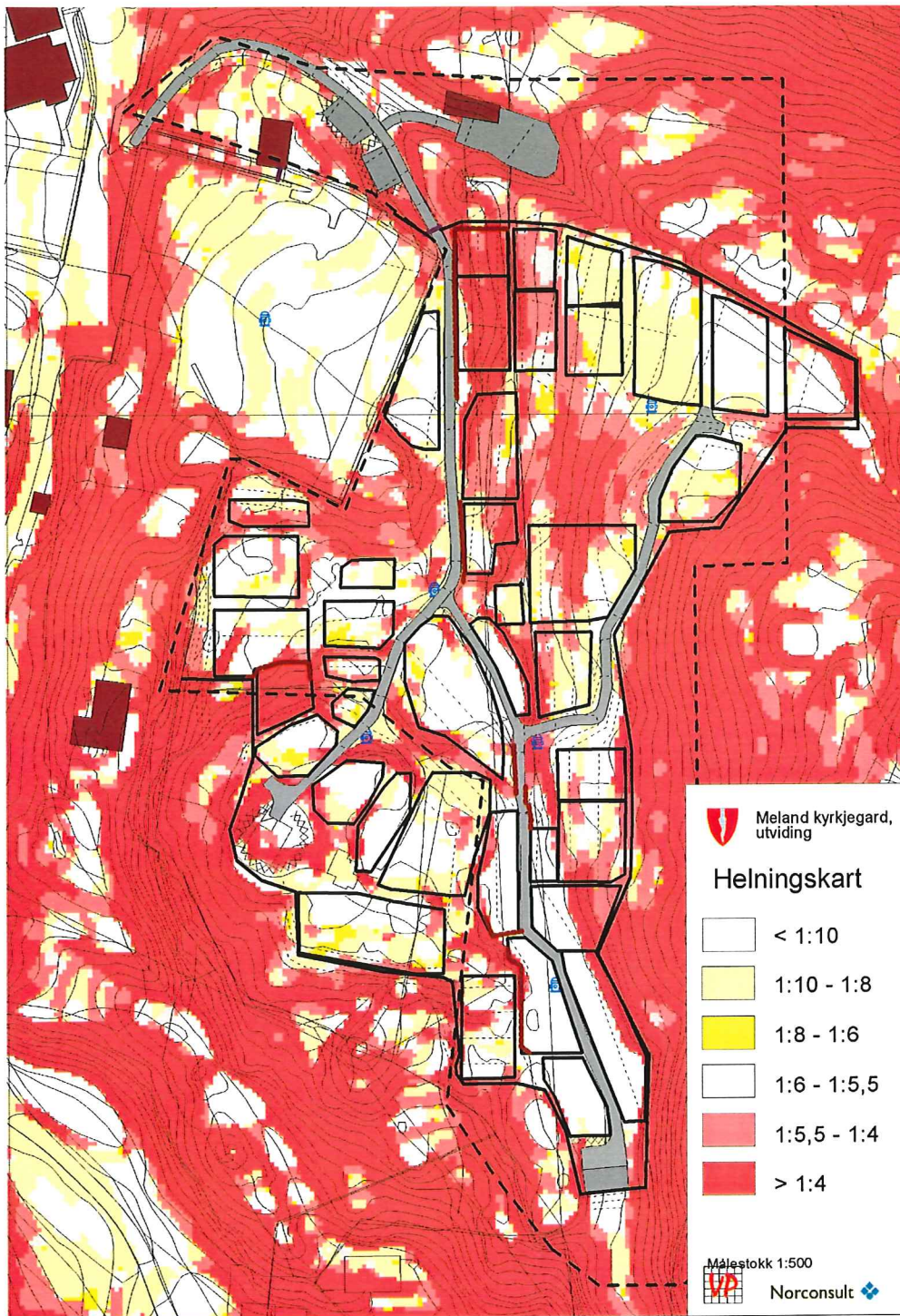

Fig. 7 Helning

”Avsatsen” nord-sør nevnt under ”landskap” har som nevnt mykje relativt flatt landskap, medan resten av skråninga slik den er regulert i stor grad har helning større enn 1:4.

Statens kyrkjegardskonsulent har svart oss at helning brattare enn 1:6 ikkje kan godkjennast som kistegravareal.

5. Kvartærgeologi, geoteknikk

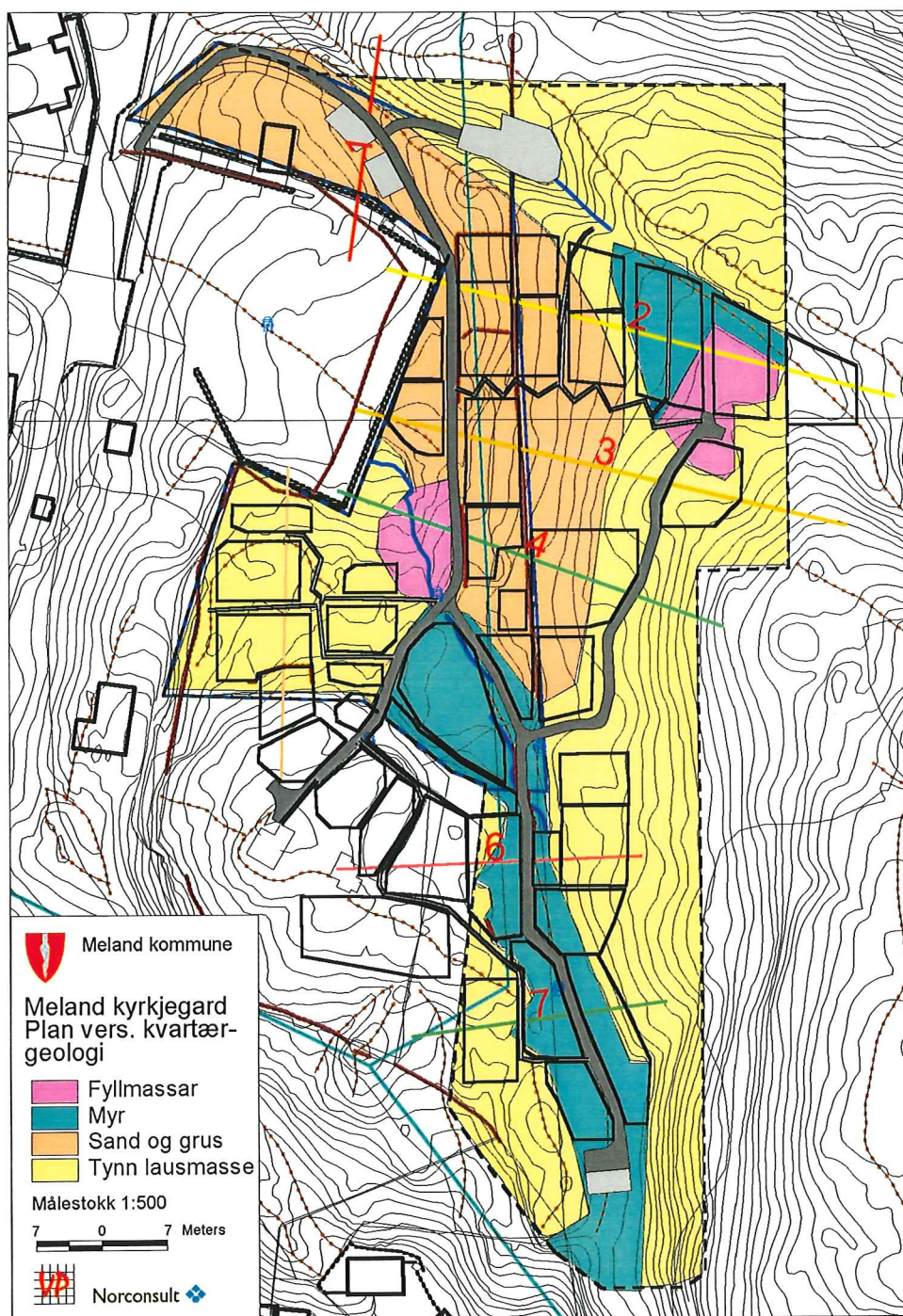

Fig. 8 Kvartærgeologi

Det er gjennomført ei forundersøking av geoteknikk og kvartærgeologi ved underkonsulent, firma NOTEBY AS. Konklusjonane frå denne er at området er dominert av grunne massar – i snitt kanskje ein halv meter djupn, men med nokre myrparti der ein har målt 3m djupn. Det vert rådd til å analysere nærare dei grusmassane som kan vere aktuelle å bruke i anlegget, samt å logge myr djupnene.

6. Framlegg til plan – omtale

6.1 Forutsetnader og oppgåve

Planoppgåva vart formulert slik:

"1. Viktige føresetnader :

- 1.1 Eksisterande reguleringsplan leggjast til grunn. Denne er enkelt utforma, m.a. utan illustrasjonsplan og kostnadsoverslag, og det er behov for å sjå med kritisk lys på funksjonaliteten i planen*
- 1.2 Tilkomstveg må vere tilpassa eldre og funksjonshemma, og m.a. ikkje vere for bratt*
- 1.3 Det er behov for nokre parkeringsplassar innan det nye området for spesielt eldre og funksjonshemma, men òg andre besøkjande.*
- 1.4 Steingjerder og gamle murar bør takast vare på.*
- 1.5 Behov for reidskapshus med plass til å køyre inn traktor*
- 1.6 Behov for bårehus med toalett – som utviding av eksisterande tilbygg nord for kyrkja*
- 1.7 Vasspostar må innpassast*
- 1.8 Gravfelta bør delast meir inn enn det t.d er gjort på plassen vest for kyrkja – for å skapa mindre "ødslege" gravfelt*
- 1.9 Planane skal m.a. godkjennast av Sokneråd og Bispedømmeråd.*
- 1.10 Utbygginga skal byggjeanmeldast.*

2. Oppgåva i hovudplanen er å lage:

Hovudplan for heile kyrkjeområdet i målestokk 1:500 som syner utvikling av resterende areal innan planområdet mht gravplassar, vegar, parkeringsareal, serviceareal, vegetasjon m.m.

- samankopling mellom nytt og eksisterande opparbeida areal*
- evt. framlegg til naudsynte endringar på eksisterande areal "*

6.2 Planframlegget, hovudliner

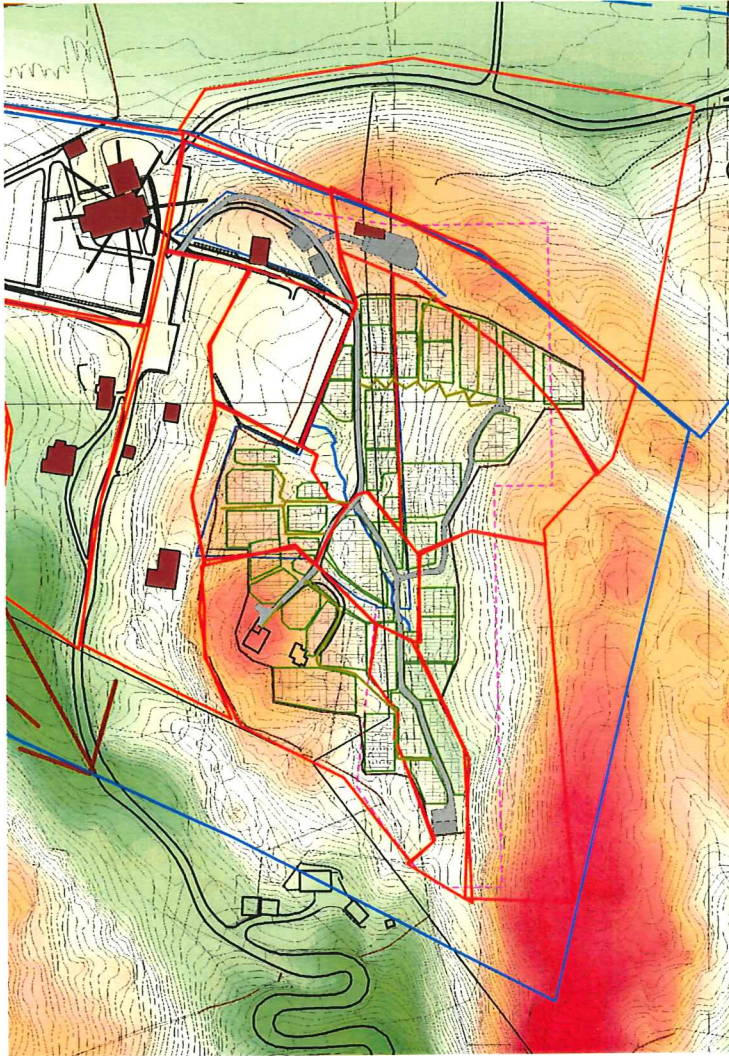

Fig. 9 Framlegg til plan sett i høve til dagens landskap

Hovudgrep/landskapsarkitektur

Mål for utforminga har vore:

- å skape ei roleg og vakker ramme rundt det einskilde individuelle gravsted
- å gi høve til ei god vandring gjennom kyrkjegarden langs ein samanhengande gangveg
- å skapa historisk kontinuitet til eksisterande kyrkjegard i form og materialbruk.
- å få til ei tilstrekkeleg utnytting med så mye av arealet altfor bratt for kistegravar
- å gje dei som arbeider ved kyrkjegarden eit godt arbeidsmiljø, med m.a. gode driftsvegar og eit frå den kyrkjeg nært, men atskilt driftsmiljø

Den noverande kyrkjegarden er utforma som klassisk kyrkjegard, dvs. ei innhegning av det næraste området rundt kyrkja, sjøl om den øvre del er atskilt fra kyrkja av vegen.

For resten av utvidinga har vi sett det som riktig i større grad å utforme kyrkjegarden som ein landskapspark. Dette tyder m.a. organisering av gavfelta langs ein gjennomgåande gangveg, meir landskapstilpassa form med mindre gravfelt, og mindre "bastant" bruk av murverk enn på noverande kyrkjegard. Fig. 9 syner at utvidinga held seg innafor eitt hovudområde i landskapet, og berre på eins stader (i nordaust) krysser ei line (raudt) som markerer skille mellom underområde med berre nokre graver.

6.3 Omtale av funksjonelle tilhøve

6.3.1 Utnyttingsgrad og gravleggingskapisitet

Utvidinga vil, slik den no er formgjeven, gje om lag 1950 kistegravar.

I tillegg er det mogeleg å vurdere å tilrettelegge einskilde bratte parti til urnegraver seinare, dersom kremeringsprosenten skulle auke i framtida.

Kulturdepartementet sin kyrkjegardskonsulent tilrår i handbok ein utnyttingsgrad på mellom 30 og 50%.

Utnyttinga etter denne hovudplan er 32%. Dette kan synast lågt, men helningskart syner at det er store delar av reguleringsområdet som er for bratt for kistegravar.

6.3.2 Hovud(bil-)atkomst og parkering

Hovudatkomst vert å følge same trasè som i dag opp/sørover mot hytta. Vegen er likevel i starten lagt i ein slakare boge mot nord. Dette gjer ei lita fjellskjering, men er naudsynt for å unngå at veger vert for bratt. Vegen har snupunkt i alle tre endar.

I sør vert det bygd 4 parkeringsplassar for funksjonshemma. Om ein hadde bygd nokre plassar òg for funksjonsfriske, ville ein truleg fått mykje kjøyring bare med bilar som måtte gjere vendereis pga. full parkeringsplass.

I tillegg vert det bygt om lag 8 plassar ovafor forsamlingshuset. Desse vil vere for alle.

6.3.3 Hovud gangatkomst

Ny hovudatkomst for gåande vert den vakre atkomsten i nordkanten av den gamle kyrkjegarden. Gammel port som sto ved forsamlingshuset vert rehabilitert og vil difor til samme tid oppfylle kravet om inngjerding òg av denne delen av grvplassen. Noverande skur/utedo?ovafor forsamlingshuset rivast, og det leggjast nytt dekke på øvre del.

Atkomsten er likevel bratt, og det vil sjølvsagt òg vere høve til å gå langs kjøyreatkomsten, men det vert ikkje gjert framlegg om t.d. fortau her.

6.3.4 Driftsanlegg

Driftsanlegg for kyrkjegareden er plassert i nord, atskilt frå sjølve den nye kyrkjegarden, men likevel med kort avstand. Fleire andre alternativ har vore vurdert, men ein har kome fram til at den synte plasseringa er best. Eit om lag 70 m² stort servicehus for maskinoppstilling og lager byggjast delvis inn i terrenget. Plassen utanfor, som t.d. skal nyttast til lagring av massar og kompostering, vert skjult frå gravplassen. Slik kan støyande arbeid som kan gjerast utanfor sjølve gravplassen gjerast her, uten å forstyrre besøkjande på gravplassen. Dette vil kunne gjere arbeidsmiljøet betre for dei som arbeider på gravplassen.

6.3.5 Terrenghandsaming, VA, vannpostar, høgspenn o.a.

Det har vore eit delmål i prosjektet å gjere terrengendingane minst mogelege. Men terrenget er ofte bratt og lausmassene oftast ikkje høvelege som gravmasser. Dette gjer at terrengendingane innanfor den del av tomte som vert råka, vert omfattande. Teknisk plan viser utkast til nytt terreng med nye einmeters koter.

Hovedtrasè for avløp følger bekken i området, og hovudstikk leggjast med fall inn til denne. Eit problem har vore dei sydlegaste gravfelta, som ligg på myr med stor nok djupn til i første omgang å unngå oppfylling av terreng over dagens nivå.

Då områda nord for dette må oppfyllast, vil terrenget i så fall falle to-tre meter mot sør frå høgste parti. Dette ville ført til at det enten måtte sprengast 3-4 m djup grøft over om lag 100m til grovt rekna 6000,- kr pr. l.m., og dermed om lag kr. 600.000,- samla sett, eller bygging av pumpestasjon – noko som er lite ønskeleg ut ifrå driftsmessige tilhøve.

Vannpostene, som er foreslått òg å vere ”stasjoner” med reiskapsutlån, søppelsekk og lys, finst ved veger innan ein radius på ca. 50m frå kvar einskild grav.

6.3.6 Gravretning

Tradisjon tilseier gravlegging aust – vest, og med austvente føter (for å kunne sjå Jesu tilbakekomst i aust). Dette har vært fulgt i tidlegare utvidingar, med m.a. den verknad at om ein står og ser mot fronten av kyrkja, ser ein ”ryggen” på alle gravstøttene.

I denne hovudplanen er gravene orientert aust- vest. Med omsyn til kva retning føtene skal liggje, eller gravsteinsteksten stå, kan dette takast stilling til i seinare detaljplanar. Frå konsulenten sin side er framlegget ei ”moderat” tradisjonstilpasning, ved at ein gravlegg med gravstein/tekst mot aust der det er tilnærma flatt og der terrengefallet er mot aust. Der terrenget hallar vestover gravlegg ein med vestvendt gravstein/tekst.

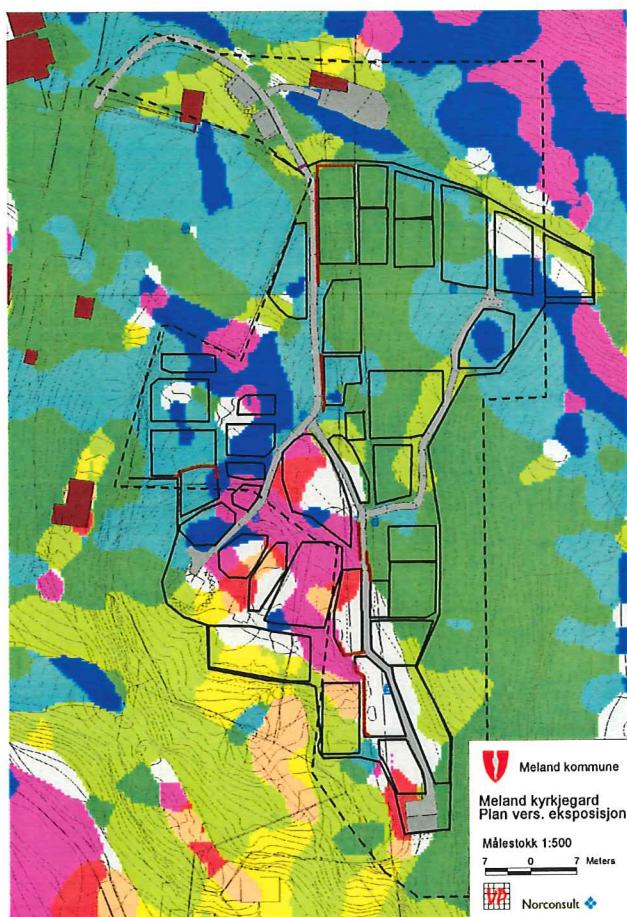

Fig. 10 Plan versus eksposisjon

Kartet over har varme fargar, dvs. gul, raud, oransje for sørvendte område, grønne fargar for vestvendt, og blåtonar/fiolett for nord- og austvendte. Etter kartet på fig. 10 - med framlegget lagt over - vil alle graver på opp/austsida av hovudvegen verte vestvendte, resten mot aust.

6.4 Vegetasjon, inngjerding, materialbruk

I hovudtrekk er dette emne for seinare detaljplanar. Her refererast førebels konklusjonar som retingsliner for seinere detaljplanlegging.

Hovudkjenneteikn for gravplassen vil vere "flatene/hagene" med graver i grasmark imellom meir naturprega mellomområde med tre og buskar. Langs ytterkanter og hovudveg plantast trerekker.

Ved bekken ned mot gammal kyrkjegardsmur vert det eit litt større naturprega område, og på same måte på den brattaste del av skråninga over/øst for hovudvegen.

Det er ikkje peika ut noke særskilte treslag, men dei ovannemnte trerekkeane bør truleg vere maksimalt to eller tre ulike treslag.

Det vil bli brukt naturstein der dette er naturleg, men ikkje like mykje som i tidlegare utvidingar.

Materiale i hovudgjerde er ikkje bestemt, men det mest aktuelle å sjå nærare på eit tregjerde med stein i søyler/stolper.

Fig. 11 Typisk materialbruk på dagens kyrkjegard

6.5 Plankart

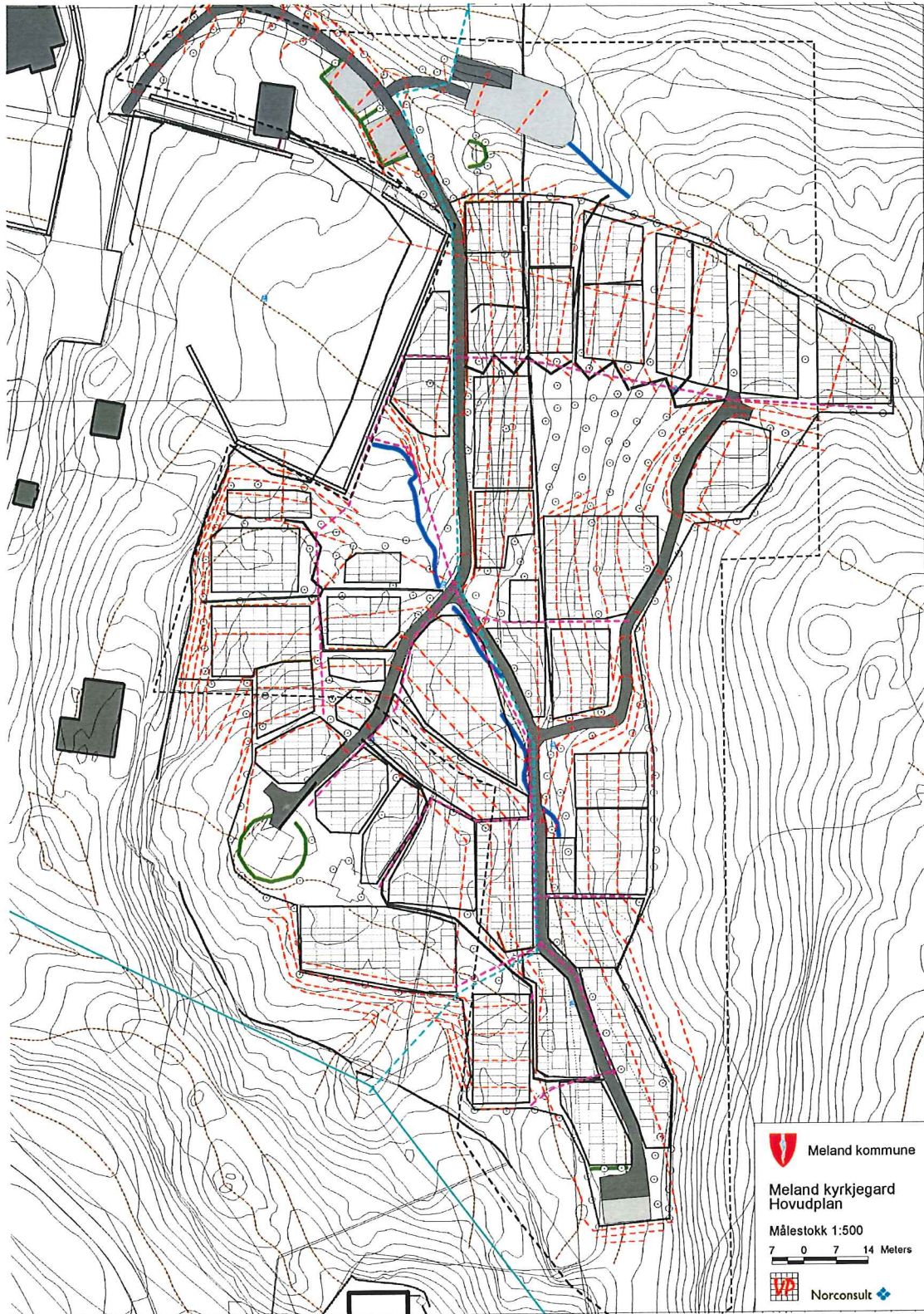

Fig. 12 Hovudplan

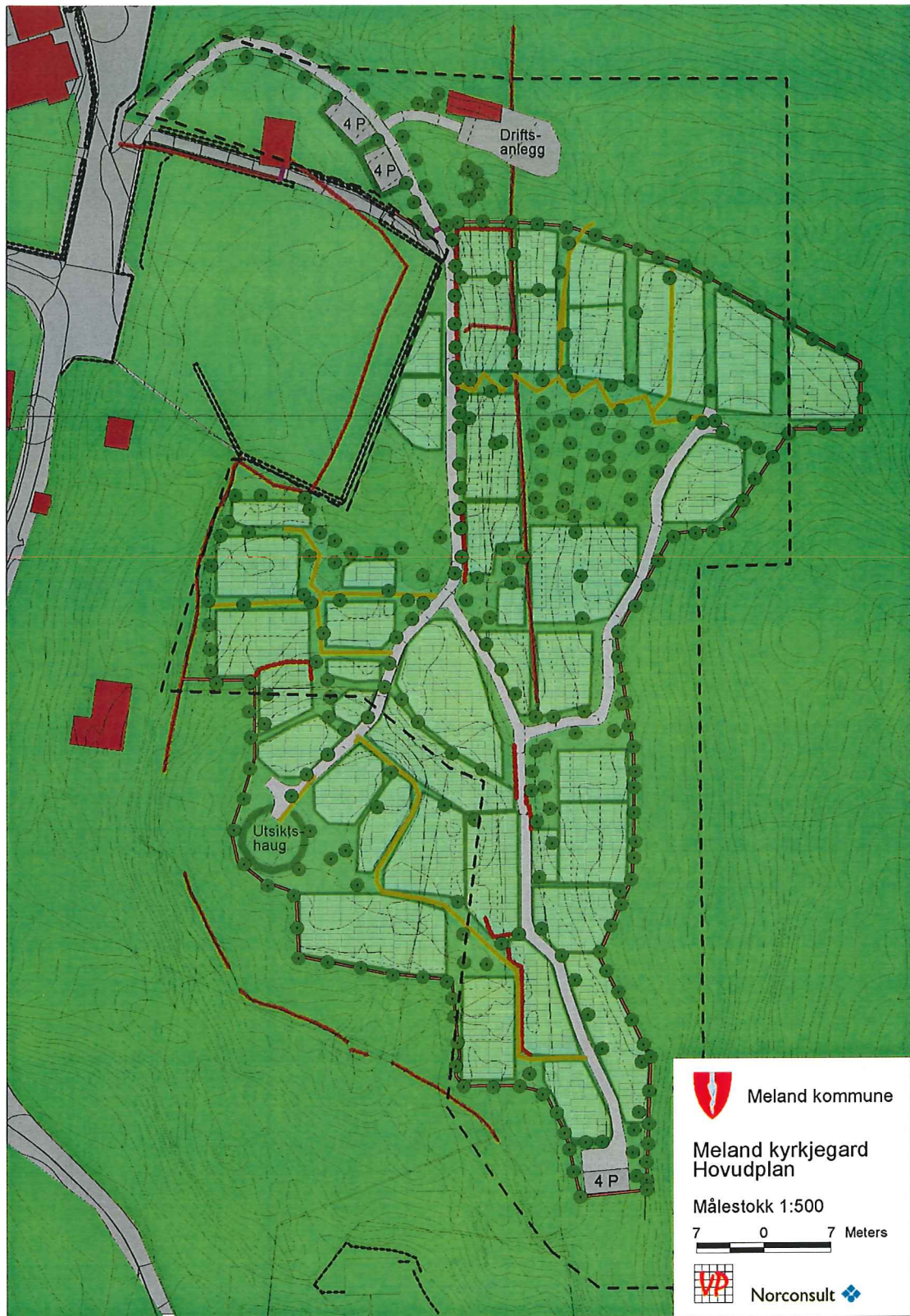

Fig.12 Illustrasjonsplan

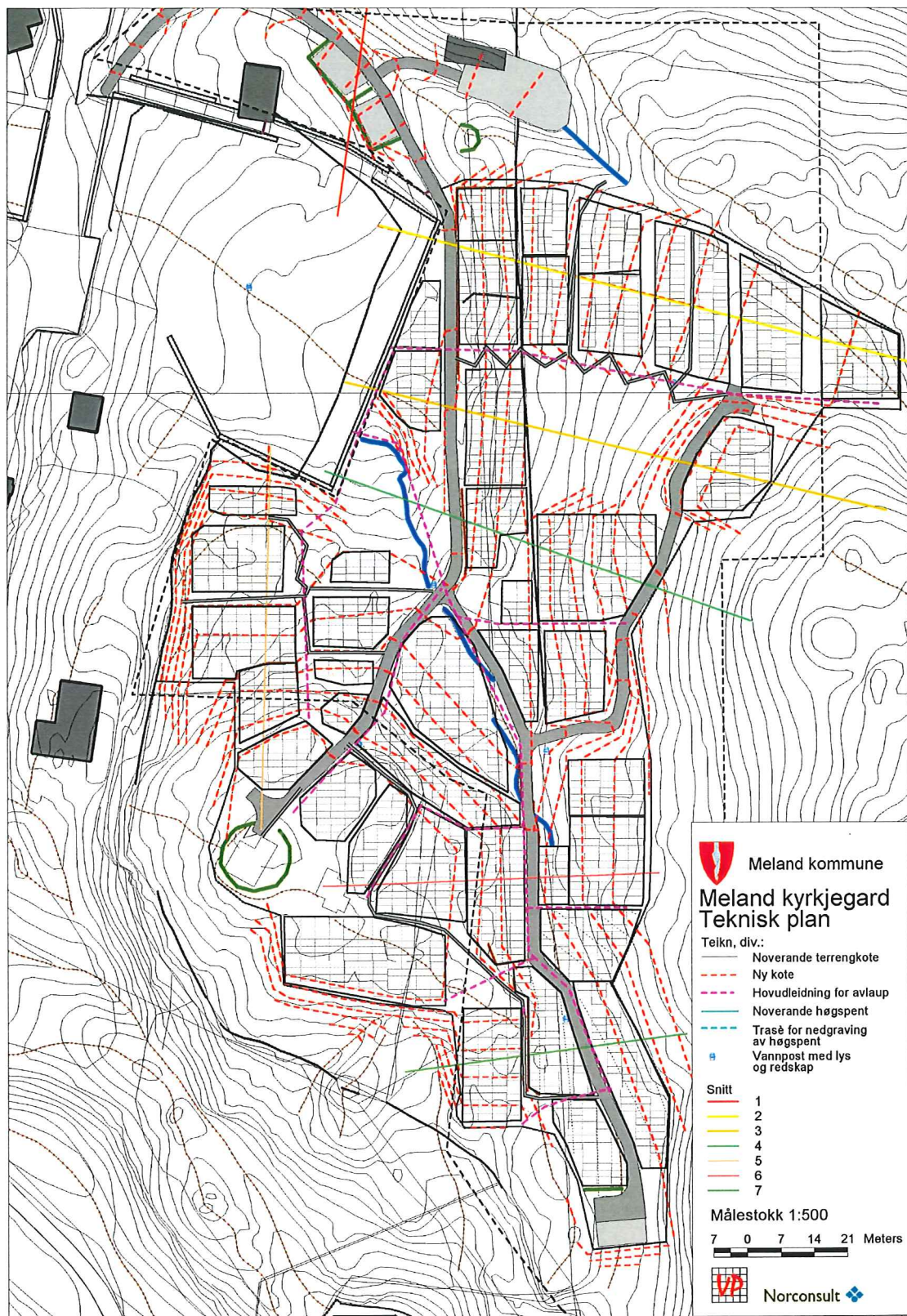
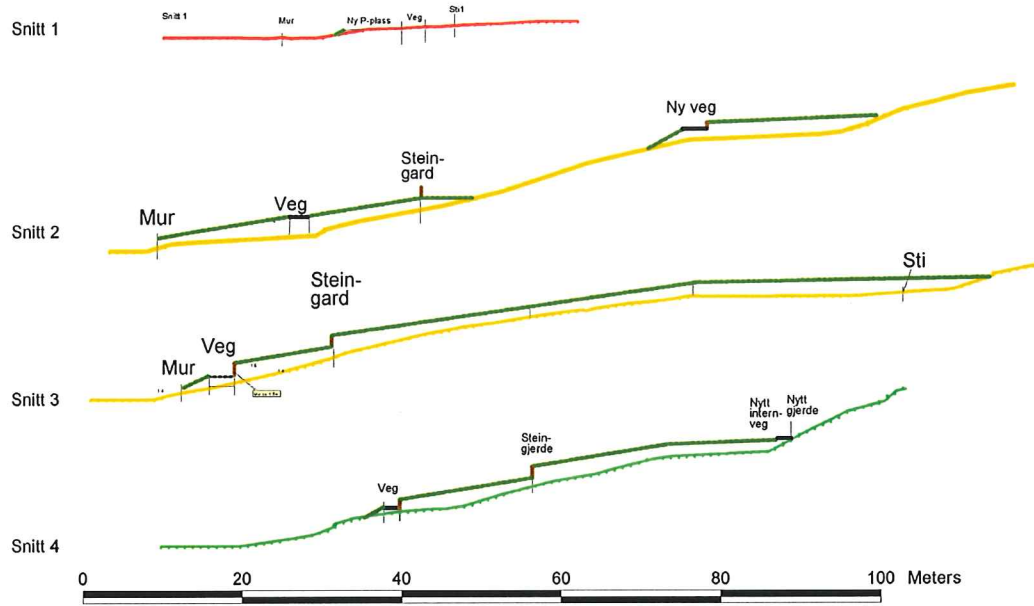

Fig. 13 Teknisk plan med terrengsnitt

Meland kyrkjegard, Snitt 1-4
Opphavsleg målestokk = 1:500

Meland kyrkjegard, Snitt 5 - 7
Opphavsleg målestokk = 1:500

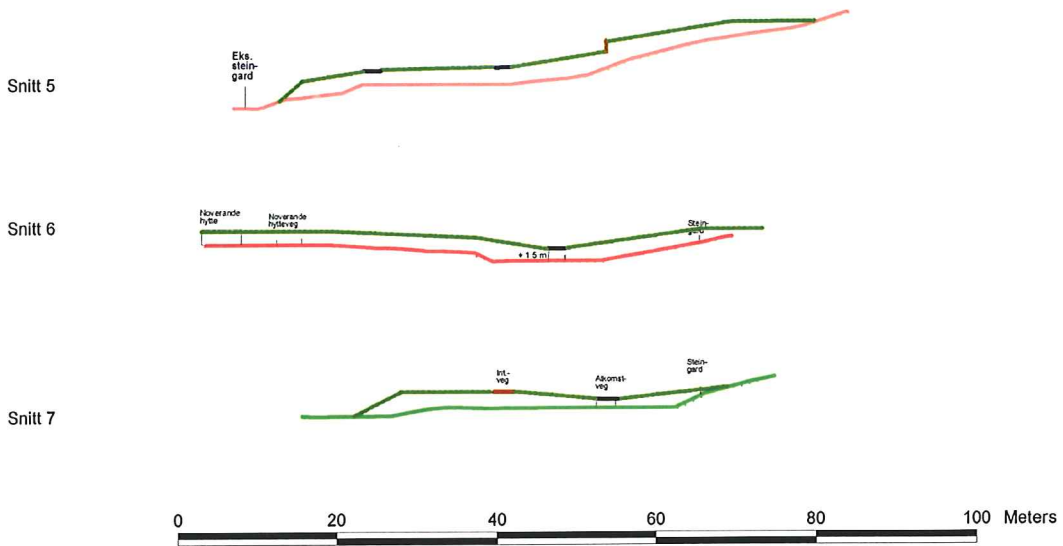

Fig.14 Terrengsnitt